

k rapidnímu snížení výskytu. I přesto patří plenková dermatitida mezi nejčastější kožní projevy u kojenců, který způsobuje diskomfort dítěti a stres a úzkost rodičům. Důležitá je jejich prevence.

Pro značně pestrý a proměnlivý obraz, pro správnou diagnostiku či léčbu vybraných problémů je výhodné použití objektivních hodnotících nástrojů. Lze je také vhodně použít v rámci plánování a realizace ošetřovatelského procesu. Hodí se také při zjišťování doplňkových informací o pacientovi. Účelné využití těchto nástrojů může zkvalitnit a zefektivnit ošetřovatelskou péči. Mohou také zhodnotit pokroky v léčbě či určit konkrétní deficity (13). Scoring System for Diaper Dermatitis Scale byl vyvinut v rámci rané fáze klinických pokusů ve Filipínské všeobecné nemocnici u hospitalizovaných kojenců do 1 roku věku s právě probíhající léčenou plenkovou dermatitidou. Během shromažďování dat byly pořízeny fotografie s vysokým rozlišením plenkových oblastí v litotomické pozici, které slouží k posouzení závažnosti plenkové dermatitidy. Plenková dermatitida je hodnocena od skóre závažnosti 0 až 6. Podle fotografií je vyplněn skórovací systém, který klasifikuje 4 oblasti: závažnost erytému a podráždění, rozsah plenkové dermatitidy, papuly a pustuly a eroze na kůži. Každá oblast je hodnocena body viz tab. 1. Součtem těchto čtyř oblastí dojde ke zjištění závažnosti (3).

Výzkumný soubor a metodika

Cílem studie bylo ověřit reliabilitu hodnotící škály Scoring System for Diaper Dermatitis scale. Autoři (Buckley B. et al.) udělili souhlas s použitím škály. Byla využita metoda kvantitativního výzkumu pomocí průřezové studie. Reliabilita hodnotícího nástroje Scoring System for Diaper Dermatitis scale (Tab. 1) byla ověřena třemi hodnotiteli. Ti samostatně posoudili stav kůže dle tohoto nástroje, včetně fotodokumentace. Výzkumu se zúčastnilo 31 kojenců a tři hodnotitelé z oborů fyzioterapie, ergoterapie a porodní asistence. Hodnocení kvality kůže u kojenců probíhalo u všech hodnotitelů vždy ve stejný den a stejný čas, aby nedošlo ke zkreslení. Pro srovnání výsledků hodnotitelů byl využit Kappa index a výpočet procenta shody. Statistické testy byly testovány na hladině významnosti 5%. Pro zpracování byl použit program Stata v. 13.

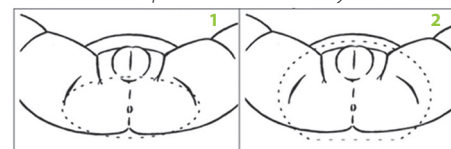
Tab. 1. Scoring System for Diaper Dermatitis scale

A. Závažnost erytému a podráždění	Žádné – čistá pokožka Lehké – patrné známky podráždění Střední – zřejmé podráždění pokožky, ne vážné a intenzivní Vážné – intenzivní podráždění pokožky, jasně červená pokožka, patrně bolestivá	0 1 2 3
B. Rozsah plenkové dermatitidy	Méně než 50 % perianální-perineální-gluteální oblasti a oblasti plenky Více nebo rovno 50 % perianální-perineální-gluteální oblasti a oblasti plenky	0 1
C. Papuly a pustuly	Malé množství papul a pustul – lze je prakticky spočítat Mnohočetný výsev papul a pustul – nelze spočítat	0 1
D. Eroze na kůži	Povrchové mokvání a eroze v epidermis ■ jakékoliv narušení způsobené třením, zraněním nebo jiným původem, než je plenková dermatitida Ostatní eroze zasahující až do dermis ■ nezpůsobené třením, zraněním nebo původem jiným, než je plenková dermatitida	0 1
Hodnocení závažnosti plenkové dermatitidy	Součet A + B + C + D Hodnocení se provádí dle součtu bodů a fotodokumentace Závažnost plenkové dermatitidy 0–6 Skóre závažnosti 0 = 0 bodů, čistá kůže bez výskytu opruzenin Skóre závažnosti 6 = 6 bodů, hlubší poranění kůže	

Výsledky

Scoring System for Diaper Dermatitis scale byl využit pro objektivní hodnocení plenkové oblasti z hlediska výskytu plenkové dermatitidy. Shoda hodnotitelů v posouzení domény 1: „Závažnosti erytému a podráždění“ byla vyhodnocena jako „téměř perfektní“. Absolutní shoda byla také mezi hodnotitelem 2 a 3 ve srovnání s hodnotitelem 1 více než 96%. V doméně 2: „Rozsah plenkové dermatitidy“, která byla v případě hodnotitele 1 a hodnotitele 2 vyhodnocena jako shoda přiměřená, ale celkově byla shoda hodnocena jako značná. V doméně 3: „Papuly a pustuly“ byla shoda přiměřená, což bylo způsobeno značnou neshodou u pozitivních nálezů, i když výsledná shoda byla vysoká. Tato situace nastala díky malému počtu velkých shluků papul a pustul. V případě hodnocení domény 4: „Eroze na kůži“ nebyla shoda relevantní, jen u hodnotitele 2 bylo uvedeno jedno hlubší kožní poškození. V ostatních případech byla shoda u povrchového narušení skoro 100%.

Obr. 1. Škála plenkové dermatitidy

Rozsah plenkové dermatitidy 1: perianální – perineální – gluteální oblasti
Rozsah plenkové dermatitidy 2: celá oblast plenky

Tabulka 2 a 3 znázorňuje shodu hodnotitelů v celkovém hodnocení. Závažnost 0, žádný výskyt plenkové dermatitidy, byl shodně posouzen u všech tří hodnotitelů. V rámci Závažnosti 1 byla

Tab. 2. Shoda hodnotitelů v celkovém výsledku škály

Výsledky SSDDS (závažnost)	Hodnotitel 1		Hodnotitel 2		Hodnotitel 3	
	n	n (%)	n	n (%)	n	n (%)
0	21	68	21	68	21	68
1	5	16	3	10	5	16
2	2	6	3	10	3	10
3	3	10	1	3	1	3
4	0	0	2	6	1	3
5	0	0	1	3	0	0
Celkem	31	100	31	100	31	100

n – absolutní četnost, n (%) – relativní četnost

Tab. 3. Shoda hodnotitelů v celkovém výsledku škály Kappa index

Výsledky SSDDS	% shody	Kappa index	p-hodnota
H1 x H2	77,42	0,563	< 0,001
H1 x H3	80,65	0,617	< 0,001
H1 x H2 x H3	–	0,642	< 0,001

H1 – hodnotitel 1, H2 – hodnotitel 2, H3 – hodnotitel 3